

Secció I. Disposicions generals

CONSELL DE GOVERN

878

Decret llei 1/2022 de 7 de febrer pel qual s'estableixen mesures urgents per pal·liar els efectes de la situació creada per la COVID-19 en l'àmbit dels contractes de concessió de serveis de transport públic regular de persones per carretera d'ús general durant l'any 2021

I

La crisi sanitària ocasionada per la COVID-19 ha tingut conseqüències econòmiques greus en els serveis de transport públic regular de persones per carretera d'ús general, tant per les restriccions imposades com per la disminució de persones viatgeres.

Durant l'any 2020 es va aprovar el Decret llei 13/2020, de 23 de novembre, pel qual s'estableixen mesures urgents per pal·liar els efectes de la situació creada per la COVID-19 en l'àmbit dels contractes de concessió de serveis de transport públic regular de persones per carretera d'ús general, que va establir unes compensacions econòmiques extraordinàries per a aquests contractes i per a l'any 2020.

Si bé durant l'any 2021 hi ha hagut un inici d'activitat econòmica, l'Administració ha continuat imposant restriccions per intentar controlar les onades successives de la pandèmia. Així mateix l'activitat econòmica i el turisme no han obtingut les xifres d'abans de la pandèmia.

Com a dades significatives de l'activitat econòmica es pot tenir en compte la comparativa de la taxa d'atur, que a les Illes Balears durant l'any 2019 va ser del 9 %; durant l'any 2020, del 17,3 %; en el primer trimestre de 2021, del 18,8 %, i en el segon trimestre de 2021, del 15,2 %. Per tant, es pot veure que durant el segon trimestre de 2021 hi ha hagut una petita recuperació de l'activitat laboral; no obstant això, en el primer trimestre la pujada de l'atur va ser superior a la mitjana de l'any 2020.

Quant a les limitacions imposades per l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, durant l'any 2021 cal destacar les que es varen aprovar mitjançant l'Acord del Consell de Govern d'11 de gener de 2021 (BOIB núm. 5, de 12 de gener de 2021), en què es va recomanar no fer servir el transport públic col·lectiu si es forma part d'un grup de risc enfront de la COVID-19; l'Acord del Consell de Govern de 5 de maig de 2021 (BOIB núm. 60, de 8 de maig de 2021), que va limitar els desplaçaments i la circulació, entre les 23.00 i les 6.00 hores, per realitzar les activitats essencials que s'hi s'enumeren; i els acords del Consell de Govern de 27 de setembre (BOIB núm. 133, de 28 de setembre de 2021) i de 4 d'octubre de 2021 (BOIB núm. 136, de 5 d'octubre de 2021), pels quals s'aprova el Pla de Mesures de Prevenció, Contenció i Coordinació per Fer Front a la Crisi Sanitària Ocasionalada per la COVID-19, que determinen: «Els serveis de transport públic de viatgers subjectes a contracte i servei públic poden ajustar el volum de l'oferta a l'evolució de la recuperació de la demanda. Les administracions competents poden establir mesures per tal de garantir un servei suficient i el funcionament correcte».

Per tot això i ateses les limitacions i restriccions imposades a les empreses de transport regular de persones per carretera que operen a risc i perill, escau establir una compensació econòmica extraordinària per al reequilibri econòmic de l'any 2021.

No pertoca que rebin cap tipus de compensació les concessions de serveis de transport públic regular interurbà de persones per carretera que tenen formalitzats contractes programa a partir dels quals l'Administració ja compensa el dèficit d'explotació per la prestació de tots els serveis objecte de la concessió. Per tant, a les concessions que operen a la illa de Mallorca no els és d'aplicació aquest Decret llei, ja que des del dia 1 de gener de 2021 duen a terme el servei mitjançant contractes programa. Tampoc no és d'aplicació aquest Decret llei al servei públic regular de l'illa de Formentera, perquè en el contracte de prestació de servei públic actual el Consell Insular de Formentera s'obliga a garantir l'equilibri econòmic i compensar el dèficit d'explotació.

Aquest reequilibri, en tot cas, ha de compensar les entitats concessionàries per la pèrdua d'ingressos i l'increment dels costos suportats, entre els quals es consideren les possibles despeses addicionals salarials que hagin abonat efectivament, respecte de les previstes en l'execució ordinària de la concessió durant la situació de fet creada per la COVID-19 en l'any 2021. Només s'ha de fer aquesta compensació amb la sol·licitud i aportant la documentació exigida.

En cap cas no es pot fonamentar aquest dret en les normes generals sobre danys per força major o sobre restabliment de l'equilibri econòmic que, si escau, puguin aplicar-se al contracte.

L'article 30.5 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, atorga a la nostra comunitat autònoma la competència exclusiva en matèria de transports terrestres, en concordança amb l'article 148.1.5.a) de la Constitució espanyola,

que estableix que són competència de les comunitats autònomes: «Els ferrocarrils i les carreteres l'itinerari dels quals transcorri íntegrament dins el territori de la comunitat autònoma i, de la mateixa manera, el transport fet per aquests mitjans o per cable». I l'article 70.10 de l'Estatut classifica els transports terrestres com a competència pròpia dels consells insulars.

En definitiva, la situació del sector, amb un gran nombre de pèrdues acumulades juntament amb els problemes de liquiditat i tresoreria de les empreses concessionàries, suposa un risc en la continuació de la prestació d'aquest servei bàsic, que és el transport regular de persones per carretera.

Atès que l'àmbit d'aplicació de l'article 24 del Reial decret llei 26/2020 es redueix als contractes de gestió de serveis públics de transport regular de persones per carretera d'ús general de titularitat de l'Administració General de l'Estat, és necessari que en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears es reguli la metodologia i s'estableixi el procediment per reequilibrar econòmicament aquests contractes.

L'article 30.5 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, aprovat per la Llei orgànica 1/2007, de 28 de febrer, atorga a la nostra comunitat autònoma la competència exclusiva en matèria de transports terrestres, en concordança amb l'article 148.1.5.a) de la Constitució espanyola, que estableix que són competència de les comunitats autònomes: «Els ferrocarrils i les carreteres l'itinerari dels quals transcorri íntegrament dins el territori de la comunitat autònoma i, de la mateixa manera, el transport fet per aquests mitjans o per cable». I l'article 70.10 de l'Estatut classifica els transports terrestres com a competència pròpia dels consells insulars.

En conseqüència, es considera urgent i necessari implementar unes mesures amb la finalitat de finançar i dotar de liquiditat les concessions de serveis de transport regular de persones per carretera d'ús general com a garantia del manteniment del servei.

II

Aquest Decret llei té per objecte, per tant, establir determinades mesures de rang legal en matèria de transport terrestre i s'estructura en tres articles i una disposició final.

L'article primer descriu l'àmbit d'aplicació de la norma; el segon inclou les fórmules de càlcul de la compensació econòmica extraordinària per a cada concessió i, finalment, el tercer regula el procediment per tramitar la compensació econòmica.

III

La lluita contra els efectes de la COVID-19 està posant en relleu una intensa activitat dels poders públics per contenir i mitigar els efectes de la pandèmia.

Davant una crisi sanitària, econòmica i social sense precedents, cal una actuació ràpida i eficaç dels poders públics per mitjà dels instruments que l'ordenament jurídic posa al seu l'abast.

Respecte de les decisions que requereixen mesures de caràcter legislatiu, la figura del decret llei, regulada en l'article 49 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears, constitueix una eina idònia per afrontar situacions de necessitat extraordinària i urgent com la que s'ha descrit, encara que amb el límit de no poder afectar determinades matèries. En el context de crisi sanitària que estan afrontant totes les comunitats autònomes, el Govern de les Illes Balears considera plenament adequat l'ús d'aquest instrument per donar cobertura a les disposicions que s'han descrit.

El contingut del Decret llei s'adequa als criteris establerts en la jurisprudència del Tribunal Constitucional, atès que respon a l'exigència que hi hagi una connexió de sentit o relació d'adequació entre la situació excepcional i les mesures que es pretenen adoptar, que han de ser idònies, concretes i d'eficàcia immediata.

Aquest Decret llei es dicta a l'empara dels títols competencials que s'estableixen en els punts 3, 14, 15 i 44 de l'article 30 i en els punts 3, 4 i 5 de l'article 31 de l'Estatut d'autonomia de les Illes Balears.

Per tot això, a proposta del conseller de Mobilitat i Habitatge i havent-ho considerat el Consell de Govern en la sessió del dia 7 de febrer de 2022, s'aprova el següent

Decret llei

Article 1

Objecte

1. És objecte d'aquest Decret llei adoptar en les Illes Balears mesures extraordinàries per respondre a l'impacte generat per la crisi sanitària del coronavirus (COVID-19), en l'àmbit dels contractes de concessió de serveis de transport públic regular de persones per carretera d'ús general, durant l'any 2021.

2. Les concessions de serveis de transport públic regular interurbà d'ús general la titularitat de les quals correspon als consells insulars de Menorca i d'Eivissa poden reequilibrar-se econòmicament per a l'exercici de 2021 i, degut a la situació de fet creada per la COVID-19 i les mesures adoptades per l'Administració per combatre-la, únicament i exclusivament en els termes que s'estableixen en aquest Decret llei. En cap cas aquest dret pot fonamentar-se en les normes generals sobre danys per força major o sobre el restabliment de l'equilibri econòmic que, si escau, puguin ser aplicables al contracte.

Article 2

Compensació econòmica extraordinària en les concessions de serveis de transport públic regular interurbà de persones per carretera

1. Les concessions de serveis de transport públic regular interurbà de persones per carretera d'ús general la titularitat de les quals correspon als consells insulars de Menorca i d'Eivissa es poden compensar econòmicament per les mesures adoptades per l'Administració per combatre la situació creada per la COVID-19.

2. Aquesta compensació s'estableix com a conseqüència de la reducció extraordinària d'ingressos per la disminució de la demanda davant les limitacions establertes a la ciutadania, les restriccions imposades i la disminució de l'activitat econòmica. L'import de la compensació s'ha de determinar de conformitat amb els criteris i el procediment que s'estableix en aquest Decret llei.

3. El que disposa aquest Decret llei és d'aplicació als operadors de serveis de transport públic regular interurbà de persones per carretera que presten efectivament el servei en l'any 2021, i que operen en règim de compte i risc; és a dir, que no tenen formalitzats contractes programa a partir dels quals l'Administració ja compensa el dèficit d'exploació per la prestació de tots els serveis objecte de la concessió.

4. La compensació extraordinària s'abona per a l'any 2021.

5. Càlcul de la compensació econòmica extraordinària per a cada concessió.

L'import de la compensació econòmica corresponent a l'any 2021 de la concessió *j* és el que s'obté de la suma dels costos fixos i dels costos variables — que són directament proporcionals als serveis prestats realment durant l'any 2021 — tot minorat pels ingressos obtinguts. La metodologia per calcular la quantia compensatòria entre l'1 de gener i el 31 de desembre de 2021 de la concessió *j* (*C_j*) és la següent:

$$C_j = Ct_{2021j} - Ir_{2021j}$$

Essent:

- **Ct 2021j**: costos totals de l'any 2021 de la concessió *j*, que resulta de l'import de la suma dels costos fixos (*Cf 2021j*) i dels costos variables (*Cv 2021j*) de l'any 2021 de la concessió *j*, amb la fórmula següent:

$$Ct_{2021j} = Cf_{2021j} + Cv_{2021j}$$

$$Cf_{2021j} = Cf_{2020j}$$

$$Cv_{2021j} = (Cv_{2020j} / km_{2020j}) \times km_{2021j}$$

Essent:

Cf 2020j: costos fixos de l'any 2020 de la concessió *j*. Inclouen les partides A610, A611, A612, A615, A616, A619, A63 i A69, obtingudes del compte analític de pèrdues i guanys de l'any 2020 de la concessió *j* auditat, presentat per l'operador d'acord amb el que estableix l'Ordre PRE/907/2014, de 29 de maig, per la qual s'implanta un model de comptabilitat analítica en les empreses contractistes que presten els serveis de transport regular de persones d'ús general.

km 2020j: quilòmetres anuals recorreguts en 2020 en la prestació dels serveis de la concessió *j*.

Cv 2020j: s variables de l'any 2020 de la concessió *j*. Inclouen les partides A60, A614 i A62, obtingudes del compte analític de pèrdues i guanys de l'any 2020 de la concessió *j* auditat, presentat per l'operador d'acord amb el que estableix l'Ordre PRE/907/2014, de 29 de maig, per la qual s'implanta un model de comptabilitat analítica en les empreses contractistes que presten els serveis de transport regular de persones d'ús general.

km 2021j: quilòmetres recorreguts durant l'any 2021 de la concessió *j*.

- **Ir 2021j**: ingressos reals de l'any 2021 de la concessió *j*, que són els percebuts per l'operador en la gestió dels seus serveis durant l'any 2021.

6. La quantia econòmica calculada d'acord amb aquest Decret llei té la consideració de compensació per a cada contracte per les mesures adoptades per l'Administració per pal·liar l'impacte de la crisi sanitària de la COVID-19 durant el període considerat, i no es poden percebre altres indemnitzacions o reequilibrar-se econòmicament els contractes afectats per les mateixes circumstàncies.

Article 3

Procediment per tramitar la compensació econòmica

1. El procediment per compensar econòmicament les concessions de conformitat amb aquest Decret llei s'inicia mitjançant la sol·licitud de l'empresa concessionària, la qual s'ha de presentar en el termini d'un mes des de l'entrada en vigor d'aquest Decret llei, dirigida a l'òrgan de contractació. Les empreses han de formalitzar la sol·licitud amb el contingut següent:

- a) El nom o la denominació social i el número d'identificació fiscal, les dades de la persona que actua en representació de l'empresa sol·licitant, si s'escau, i el codi i la denominació de la concessió.
- b) La memòria justificativa amb les dades següents:
 - Els quilòmetres fets en la prestació de serveis de la concessió durant l'any 2020, per mesos.
 - El total de quilòmetres anuals fets durant l'any 2020 per l'empresa titular de la concessió en totes les activitats de transport de persones per carretera que presta, desagregat per tipus de transport (regular, discrecional, escolar, etc.).
 - La còpia de la comunicació a l'Agència Estatal de l'Administració Tributària (AEAT) de la relació dels quilòmetres anuals prestats durant l'any 2020 per l'empresa concessionària com a tràmit per a la devolució parcial de l'impost d'hidrocarburs per al gasoil professional.
 - Els quilòmetres prestats dels serveis de la concessió en el període de 2021, en cas que l'Administració no disposi d'aquesta informació.
 - El total de quilòmetres anuals fets durant l'any 2021 per l'empresa titular de la concessió en totes les activitats de transport de persones per carretera que presta, desagregat per tipus de transport (regular, discrecional, escolar, etc.).
- c) La declaració responsable de la veracitat de les dades presentades.

És imprescindible per reconèixer el dret al reequilibri que l'empresa contractista hagi tramès a l'administració que correspongui la informació comptable de l'any 2020, d'acord amb el que disposa l'Ordre PRE/907/2014, de 29 de maig.

2. Una vegada que s'hagi presentat la sol·licitud, poden verificar-se les dades i els documents aportats pels mitjans que s'estimin convenients. Ha de resoldre el procediment l'òrgan de contractació en un termini màxim de tres mesos comptadors des de la data de finalització del termini de presentació o, si s'escau, d'esmena de les sol·licituds, transcorregut el qual si no s'ha dictat la resolució corresponent, s'ha d'entendre desestimada la sol·licitud.

3. Ha d'efectuar el pagament el consell insular titular de les concessions amb càrrec al seu pressupost.

4. El fet de presentar la sol·licitud faculta l'òrgan de contractació per fer, en qualsevol moment, les comprovacions necessàries per verificar la conformitat de les dades de les declaracions. En cas de denegar-ho, la persona sol·licitant ho haurà d'indicar expressament en la sol·licitud i, en aquest supòsit, haurà de presentar els documents acreditatius corresponents quan ho requereixi l'òrgan de contractació.

La inexactitud, falsedat o omissió de caràcter essencial de qualsevol dada o informació de la documentació exigida en l'apartat 1 dona lloc a allò que preveu l'article 69.4 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques.

Disposició final

Vigència

Aquest Decret llei comença a vigir el mateix dia de la publicació en el *Butlletí Oficial de les Illes Balears*.

Palma, 7 de febrer de 2022

La presidenta

Francesca Lluch Armengol i Socias

El conseller de Mobilitat i Habitatge

Josep Marí Ribas

